

SCHOOL EVALUATIE IN VLAANDEREN

CONCLUSIES EN
AANBEVELINGEN VAN DE OECD
REVIEW ON EVALUATION AND
ASSESSMENT FRAMEWORKS FOR
IMPROVING SCHOOL OUTCOMES

Oorspronkelijk gepubliceerd in het Engels door de OECD, onder de titel: OECD Reviews of Evaluation and Assessment in Education: School Evaluation in Belgium / Flemish Community, www.oecd.org/edu/evaluationpolicy

© 2011 OECD

© 2011 Ministerie van Onderwijs en Vorming, Vlaamse overheid voor deze Nederlandse uitgave

Gepubliceerd in overleg met de OECD, Parijs.

De kwaliteit van de Nederlandse vertaling en de samenhang hiervan met de oorspronkelijke tekst is de verantwoordelijkheid van het Ministerie van Onderwijs en Vorming.

Inhoud

VOORWOORD	4
CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN	6
1. Scholen dragen de hoofdverantwoordelijkheid voor het proces van schoolverbetering, maar hun beleidsvoerend vermogen varieert	6
2. Informatierijke omgevingen worden gestimuleerd, maar het gebrek aan doorstroom van informatie belemmert de inspanningen voor schoolevaluaties	6
3. Er is in zekere mate een gedeeld begrip van het concept van basiskwaliteit in scholen, maar verbetering en uitmuntendheid worden onvoldoende benadrukt	6
4. Er is steeds meer aandacht om alle belanghebbenden bij de schoolevaluatie te betrekken, maar er moet gebruik worden gemaakt van de synergieën tussen de verschillende elementen van schoolevaluatie	7
5. Het belang van het beleidsvoerend vermogen van een school wordt weliswaar erkend, maar zelfevaluatie is veelal niet strategisch	7
6. De basiscompetenties voor leraren sluiten aan op zelfevaluatie, maar veel leraren vinden de processen voor zelfevaluatie moeilijk te begrijpen	7
7. Opkomst van collegiale relaties binnen en tussen scholen ter ondersteuning van de ontwikkeling van evaluatievermogen	8
8. Het CIPO-model van de inspectie is empirisch gegrond en alomvattend, maar biedt geen objectieve criteria voor de beoordeling van “kwaliteit”	8
9. De Inspectie heeft zich ingezet om de samenhang van inspecties te verbeteren, maar het blijft een prioriteit om de beoordelingen van de inspecteurs meer uniform te maken	8
10. Gegevensverzameling tijdens inspecties kan de activiteiten omtrent zelfevaluatie van een school bevorderen, maar het inspectiemodel blijft te ver verwijderd van de scholen	9
11. Het gebruik van evaluatie en assessment bevorderen om verbetering te bereiken en professionele ontwikkeling versterken	9
12. Versterking van de informatiestroom voor gebruik in schoolevaluatie	9
13. Verder verduidelijken van algemene gedeelde doelen en verwachtingen om uitmuntendheid en verbetering te bevorderen	10
14. De consistentie en samenhang van de verschillende elementen van schoolevaluatie versterken	10
15. De sleutelrol van schoolleiders in zelfevaluatie erkennen en hun beleidsvoerend vermogen versterken	11
16. Ervoor zorgen dat de focus van schoolevaluatie gericht is op de kwaliteit van lesgeven en de professionele ontwikkeling bevordert	11
17. Collegiale praktijk zowel binnen als buiten scholen uitbreiden	11
18. De criteria voor inspectiebeoordelingen over de kwaliteit van onderwijs verduidelijken	12
19. Verdere verbetering van de inter-beoordelaars betrouwbaarheid van de inspectierapporten	12
20. Regelmatige en betekenisvolle feedback leveren aan scholen over de kern indicatoren van het CIPO-inspectiemodel	13
21. Manieren zoeken om het openbaar gebruik van inspectieresultaten te verbeteren	13
ANNEX A: HET ONDERZOEK VAN DE OESO NAAR KADERS VOOR EVALUATIE EN ASSESSMENT TER VERBETERING VAN SCHOOLRESULTATEN	14
ANNEX B: PROGRAMMA VAN HET OESO-BEZOEK	15
ANNEX C: SAMENSTELLING VAN HET OESO-ONDERZOEKSTEAM	16

VOORWOORD

Dit rapport voor de Vlaamse gemeenschap (België) maakt onderdeel uit van het onderzoek van de Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling (OESO) naar kaders voor evaluatie en assessment ter verbetering van schoolresultaten (zie annex A voor verdere informatie). Het onderzoek heeft tot doel te onderzoeken hoe systemen voor evaluatie en assessment kunnen worden toegepast om de kwaliteit, kansengelijkheid en efficiëntie van het onderwijs te verbeteren. Hierin wordt dieper ingegaan op de verschillende componenten van de kaders voor assessment en evaluatie die landen gebruiken om de resultaten van leerlingen te verbeteren. Deze omvatten assessment van leerlingen, beoordeling van leraren, schoolevaluatie en evaluatie op systeemniveau.

De Vlaamse gemeenschap (België) was een van de eerste kandidaten om deel te nemen aan het landelijke gedeelte van het onderzoek en een bezoek van een extern onderzoeksteam te verwelkomen. Dit onderzoeksteam bestond uit Claire Shewbridge (OESO-secretariaat), coördinator van het onderzoek; Marian Hulshof (onderzoek en ontwikkeling, Nederlandse inspectiedienst); Deborah Nusche (OESO-secretariaat) en Louise Stoll (London Centre for Leadership in Learning, Institute of Education, University of London). Deze publicatie bevat het verslag van het onderzoeksteam. Hierin wordt vanuit een internationaal oogpunt een onafhankelijke analyse gegeven van issues in het kader voor evaluatie en assessment in de Vlaamse gemeenschap (België), huidige beleidsinitiatieven en mogelijkheden voor de toekomst. De doelstellingen van het rapport zijn driedig: (1) inzicht en advies verschaffen aan de Vlaamse onderwijsautoriteiten, (2) andere OESO-landen meer inzicht geven in de Vlaamse aanpak; en (3) een bijdrage leveren aan het uiteindelijke vergelijkende rapport van het project.

De deelname van de Vlaamse gemeenschap (België) aan het onderzoek van de OESO werd gecoördineerd door Mw. Miekatrien Sterck, beleidsmedewerker in het Departement Onderwijs en Vorming. De Vlaamse gemeenschap (België) speelde een belangrijke rol bij de voorbereiding van een uitgebreid en informatief achtergrondrapport (Country Background Report of CBR) met betrekking tot het beleid voor evaluatie en assessment, dat in 2010 werd gepubliceerd door het Vlaamse ministerie van Onderwijs en Vorming en de Edubron Research Group van de Universiteit van Antwerpen. Het onderzoeksteam is de auteurs van het achtergrondrapport en allen die een bijdrage hebben geleverd aan dit zeer informatieve document, zeer dankbaar. Het achtergrondrapport is een belangrijke output van de activiteit van de OESO op zich, en is tevens een belangrijke informatiebron voor het onderzoeksteam. Tenzij anders vermeld zijn de gegevens voor dit rapport afkomstig uit het achtergrondrapport. Het achtergrondrapport volgt richtlijnen die door het OESO-secretariaat zijn opgesteld en bevat diepgaande informatie, analyses en besprekingen met betrekking tot de landelijke context, de organisatie van het onderwijsstelsel, de hoofdkenmerken van het raamwerk voor evaluatie en assessment en de opinies van de belangrijkste betrokkenen. Vanuit dit oogpunt vullen het achtergrondrapport en dit rapport elkaar aan en dienen tezamen te worden gelezen om een uitvoerig inzicht te verkrijgen in evaluatie en assessment in het Vlaamse onderwijs.

Het bezoek van het onderzoeksteam aan de Vlaamse gemeenschap (België) vond plaats van 25 januari tot 1 februari 2011. Annex B bevat het programma van het bezoek. Het programma werd samengesteld door de OESO in samenwerking met het Ministerie van Onderwijs en Vorming. De biografieën van de leden van het onderzoeksteam zijn opgenomen in annex C.

Tijdens het bezoek van het onderzoeksteam werden besprekingen gehouden met een brede waaier van actoren, ambtenaren van het Ministerie van Onderwijs en Vorming, overheidsinstellingen buiten het Ministerie die zich bezighouden met kwesties omtrent evaluatie en assessment, koepels, onderwijsvakbonden, ouderkoepels, vertegenwoordigers van scholen, de Vlaamse scholierenkoepel en onderzoekers die zich met de thematiek bezighouden. Het team bezocht tevens een aantal scholen en sprak met schooldirecties, leraren en leerlingen. De bedoeling was om een ruime doorsnede van informatie en opinies te krijgen over het beleid omtrent evaluatie en assessment en hoe de effectiviteit hiervan kan worden verbeterd.

Het onderzoeksteam wil hierbij graag zijn erkentelijkheid betuigen aan de vele mensen die tijd hebben vrijgemaakt om hun ideeën, ervaringen en kennis met het onderzoeksteam te delen. De open gesprekken hebben een rijkdom aan inzichten opgeleverd. Onze speciale dank gaat uit naar de landelijke coördinatrice, mw. Miekatrien Sterck en haar collega's bij het Ministerie van Onderwijs en Vorming en de onderwijsinspectie, voor hun expertise en voor het beantwoorden van de talloze vragen van het onderzoeksteam. De hulpvaardigheid en hartelijkheid die wij tijdens ons bezoek aan de Vlaamse gemeenschap (België)

ontvingen, heeft onze uitdagende taak als onderzoeksteam bijzonder aangenaam, stimulerend en motiverend gemaakt.

Het onderzoeksteam is eveneens onze collega's bij de OESO zeer dankbaar, in het bijzonder Stefanie Dufaux voor het samenstellen van de annex met statistieken van dit rapport (annex E), en Heike-Daniela Herzog voor haar redactionele hulp.

Het rapport is verdeeld in vijf hoofdstukken. Hoofdstuk 1 geeft een uiteenzetting van de context voor schoolevaluatie, met informatie over het Vlaamse scholenstelsel. Hoofdstuk 2 onderzoekt de governance van schoolevaluatie in de Vlaamse gemeenschap (België) en neemt in beschouwing hoe schoolevaluatie op een meer samenhangende wijze in verband kan worden gebracht met andere onderdelen van evaluatie en assessment om te zorgen voor effectieve verbetering van de leerresultaten. Hoofdstuk 3 bevat een diepgaande analyse van zelfevaluatie in de scholen in Vlaanderen, met de gebruikte procedures, hoe de resultaten van zelfevaluatie worden gebruikt en het vermogen van de belangrijkste betrokkenen om dit uit te voeren. Hoofdstuk 4 volgt dezelfde analytische aanpak voor schoolinspecties en beide hoofdstukken geven de sterke punten, de uitdagingen en de beleidsaanbevelingen voor deze gebieden aan. Het rapport wordt afgesloten met een overzicht van conclusies en aanbevelingen.

Deze brochure bevat een Nederlandse vertaling van de conclusies en aanbevelingen van de OESO. Voor de overige hoofdstukken verwijzen we naar het originele rapport.

De beleidsaanbevelingen zijn bedoeld om voort te bouwen op de hervormingen die reeds in de Vlaamse gemeenschap (België) worden uitgevoerd en deze verder te versterken, en van de sterke verbintenis van alle deelnemers tot het behalen van verdere verbeteringen. Hoe goed geïnformeerd men ook is, het zal voor iedere groep buitenstaanders bijzonder moeilijk zijn om een totaalbeeld te krijgen van de complexiteit van het Vlaamse onderwijsstelsel en de issues die hierin spelen. Dit dient bij de aanbevelingen in overweging te worden genomen.

Dit rapport is uiteraard de verantwoordelijkheid van het onderzoeksteam. Hoewel het onderzoekteam veel baat heeft gehad bij het Vlaamse achtergrondrapport en andere documenten, en de talloze besprekingen met een breed spectrum van actoren, zijn eventuele fouten of misinterpretaties onze verantwoordelijkheid.

CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN

Sterke punten en uitdagingen

1. Scholen dragen de hoofdverantwoordelijkheid voor het proces van schoolverbetering, maar hun beleidsvoerend vermogen varieert

Sinds september 2009 zijn scholen decretaal verplicht om een systeem voor kwaliteitsbewaking te implementeren. Het is aan de scholen zelf om te kiezen hoe ze hun kwaliteitszorgsysteem vormgeven. Veel scholen lijken deze uitdaging aan te grijpen. Het is een lang gevestigde traditie dat de Vlaamse scholen zelf hun eigen toetsen samenstellen en uitvoeren en kwalificaties aan leerlingen toekennen. Middels inspecties wordt een externe evaluatie uitgevoerd van het vermogen van de school om de beoogde kwaliteit na te leven. Er zijn echter grote verschillen in het beleidsvoerend vermogen van scholen, inclusief hun vermogen om met evaluatieve informatie te werken en strategische plannen voor verbetering op te stellen. Scholen hebben over het algemeen een bepaalde vorm van kwaliteitsbewaking, maar de zorgvuldigheid en impact hiervan lopen sterk uiteen. Er bestaat geen garantie dat procesevaluatie gericht is op de kwaliteit van het lesgeven en leren en de impact hiervan op de resultaten van de leerlingen. De Pedagogische begeleidingsdienst (PBD) biedt tegenwoordig ondersteuning voor ontwikkeling van het beleidsvoerend vermogen van de scholen, maar er is slechts weinig bekend over de kwaliteit van de geboden ondersteuning.

2. Informatierijke omgevingen worden gestimuleerd, maar het gebrek aan doorstroom van informatie belemmert de inspanningen voor schoolevaluaties

Het Ministerie van Onderwijs en Vorming heeft zich ingezet om een informatierijke omgeving voor schoolevaluatie te stimuleren, rechtstreeks, door instrumenten te ontwikkelen beschikbaar te maken voor gebruik door scholen; en onrechtstreeks door netgebonden Pedagogische begeleidingsdiensten te financieren. Deze hebben op hun beurt instrumenten voor leerlingbeoordeling en evaluatie ontwikkeld die scholen kunnen gebruiken. Men is er zich tevens in groeiende mate van bewust dat er beter gebruik moet worden gemaakt van centraal opgeslagen informatie en dat, waar nodig, meer informatie moet worden gegenereerd. Momenteel hebben scholen geen toegang tot centrale gegevens en benchmarks voor hun zelf-evaluaties. De Inspectie bezit geen informatie over de prestatie van leerlingen voorafgaand aan het vooronderzoek en krijgt dergelijke informatie alleen te zien als een school besluit om dit aan de inspecteurs voor te leggen. Tevens worden de resultaten die scholen behalen in de peilingen, niet aan de Inspectie doorgegeven.

3. Er is in zekere mate een gedeeld begrip van het concept van basiskwaliteit in scholen, maar verbetering en uitmuntendheid worden onvoldoende benadrukt

De Vlaamse overheid keurt de eindtermen en ontwikkelingsdoelstellingen goed, die tezamen het kerncurriculum vormen. Alle scholen zijn vereist de Vlaamse eindtermen te behalen, waarin de kennis, vaardigheden en attitudes zijn gedefinieerd die van leerlingen worden verwacht aan het eind van het basisonderwijs en de eerste, tweede en derde graad van het secundair onderwijs. Het Ministerie van Onderwijs en Vorming controleert de implementatie hiervan via de evaluatie van de leerplannen van de scholen en van de resultaten door de Inspectie. Daarnaast bieden de periodieke peilingen inzicht in het vermogen van leerlingen om de eindtermen te behalen; een jaarlijkse conferentie over de peilingsresultaten bevordert regelmatige besprekingen over de basiskwaliteit in Vlaamse scholen. De eindtermen bieden echter onvoldoende stimulans voor scholen om uitmuntendheid en continue verbetering na te streven. Er bestaat geen richtsnoer voor de verschillende prestatieniveaus die boven het minimum kunnen worden bereikt (en duidelijke criteria voor ontbreken van het minimum niveau eveneens). Dit resulteert in een hoge mate van variabiliteit in de evaluatie van de eigen kwaliteit.

4. Er is steeds meer aandacht om alle belanghebbenden bij de schoolevaluatie te betrekken, maar er moet gebruik worden gemaakt van de synergieën tussen de verschillende elementen van schoolevaluatie

Het participatiedecreet van 2004 geeft alle hoofdbetrokkenen officieel zeggenschap in de beleidsvorming van de school. Hoewel dit van school tot school anders kan worden geïnterpreteerd, lijkt het decreet een aantal externe instrumenten voor dit doel beschikbaar te hebben gemaakt voor scholen, inclusief vragenlijsten voor leerlingen en ouders. Er bestaat echter geen beleidsdocument of strategisch plan dat een overzicht biedt van de verschillende elementen van evaluatie en assessment en van de wijze waarop ze verbonden zijn. In het bijzonder ontbreken verbanden en complementariteiten op de volgende terreinen: zelfevaluatie van scholen en schoolinspectie zijn niet op elkaar afgestemd en de Inspectie is wellicht niet volledig op de hoogte van de eigen cycli voor evaluatie en planning in de scholen, de prioriteiten van de scholen en de interpretatie van recente ontwikkelingen door de scholen; de mate waarin en de wijze waarop leerkrachtbeoordelingen gebeuren, varieert sterk tussen de verschillende scholen en de activiteiten voor zelfevaluatie bieden wellicht geen systematische evaluatie van de kwaliteit van lesgeven en leren; beoordeling van de schoolleiders is de verantwoordelijkheid van het bestuur van de school en is niet rechtstreeks gekoppeld aan inspecties noch aan zelfevaluatie van de school.

5. Het belang van het beleidsvoerend vermogen van een school wordt weliswaar erkend, maar zelfevaluatie is veelal niet strategisch

In de afgelopen jaren is het belang van het beleidsvoerend vermogen in de zelfevaluatie van scholen sterk gestegen in de Vlaamse gemeenschap (België). Dit verwijst naar het vermogen van een school om beleidsregels op te stellen om de kwaliteit van hun onderwijs te verbeteren en zowel interne als externe doelstellingen voor de school te behalen. Door hun betrokkenheid bij beleid en het inspectiesysteem, besteden scholen steeds meer aandacht aan de ontwikkeling van een sterk beleidsvoerend vermogen. Ook de Pedagogische begeleidingsdienst (PBD) biedt steun voor de ontwikkeling van een beleidsvoerend vermogen. Internationaal onderzoek toont echter aan, dat in de Vlaamse gemeenschap (België) zelfevaluatie in lagere secundaire scholen veel minder vaak wordt uitgevoerd in vergelijking met andere landen en dat de cultuur voor het gebruik van de gegevens van leerlingbeoordelingen als monitor voor de voortgang van de school, onderontwikkeld is. Bovendien lijken de activiteiten voor zelfevaluatie reactief te zijn in plaats van proactief, en de evaluatieresultaten worden niet noodzakelijkerwijs opgenomen in de planningsprocessen van de school. Dit zou op een gebrek aan strategisch overzicht door schoolleiders kunnen duiden.

6. De basiscompetenties voor leraren sluiten aan op zelfevaluatie, maar veel leraren vinden de processen voor zelfevaluatie moeilijk te begrijpen

Leraren bevinden zich in een goede positie om een actieve rol te spelen in de zelfevaluatie van de school. De basiscompetenties vereisen namelijk de volgende basisvaardigheden: ondersteuning voor leren en ontwikkeling via de beoordeling van de vooruitgang van de leerlingen; vernieuwen en onderzoeken; lid zijn van de school; en een externe partner zijn. Van Vlaamse leraren worden tevens verwacht bepaalde attitudes te bezitten met betrekking tot de zelfevaluatie van de school, waaronder: verantwoordelijkheidsgevoel voor een committent ten opzichte van de hele school; positieve ontwikkeling van het kind bevorderen; zelfkritisch en nieuwsgierig zijn en zin voor samenwerking tonen. Het onderzoeksteam van de OESO heeft echter de indruk dat vele Vlaamse leraren moeite hebben om de processen voor zelfevaluatie te begrijpen en efficiënte manieren voor gebruik van gegevens te bepalen. Hoewel toetsontwikkeling deel uitmaakt van de lerarenopleiding en er hiervoor ondersteuning beschikbaar is, hebben leraren en ook enkele schoolleiders moeite met analyse van gegevens en het samenbrengen van alle verzamelde gegevens van leerlingen tot een samenhangend geheel. Door problemen met de interpretatie van gegevens kunnen onrealistische conclusies worden getrokken uit zelfevaluatie.

7. Opkomst van collegiale relaties binnen en tussen scholen ter ondersteuning van de ontwikkeling van evaluatievermogen

Internationaal onderzoek toont aan dat leraren in Vlaamse secundaire scholen goed samenwerken. Tijdens het OESO-onderzoek spraken de leraren van verschillende scholen over hun nauwe onderlinge samenwerking. Dit behoort tevens tot de basiscompetenties van leraren. Door het lang gevestigde principe van vrijheid van onderwijs en de sterke autonomie van scholen, bestaat er over het algemeen echter weinig samenwerking tussen Vlaamse scholen. Er zijn recente voorbeelden van initiatieven ter bevordering van professionele leernetwerken tussen scholen, bijvoorbeeld via overkoepelende organisaties of scholengemeenschappen. Deze nieuwe collegiale relaties bevinden zich nog in de kinderschoenen, maar de opkomst hiervan is uiterst belangrijk, aangezien dit scholen niet alleen helpt om hun eigen vermogen voor evaluatie te ontwikkelen, maar tevens de mogelijkheid biedt om kritische vriendschappen op te bouwen.

8. Het CIPO-model van de inspectie is empirisch gegrond en alomvattend, maar biedt geen objectieve criteria voor de beoordeling van “kwaliteit”

De componenten van het CIPO-model (context, input, proces, output) van de inspectie zijn empirisch gegrond en worden tevens gebruikt in de methodiek van andere inspectiediensten. Het CIPO-model is alomvattend, bijvoorbeeld voor controle van de hoofdprocessen: schoolleiderschap en ontwikkeling van schoolvisie, kwaliteit en management van de schoolmedewerkers, logistiek en welzijn, en onderwijsbeleid, inclusief curriculum, coaching, counseling en evaluatie. Het onderzoek naar de output van een school richt zich op leerresultaten, loopbaan, resultaat en tevredenheid en vormt de basis van de schoolbeoordeling door de inspecteur. Hoewel er een algemeen concept bestaat over wat van een school een goede school maakt, hetgeen ook een empirische basis heeft, bestaan er geen duidelijk omliggende normen of afbakeningspunten waarboven een school voldoende, goed of uitmuntend is. Zonder duidelijke normen voor output en de overige componenten van het CIPO-inspectiemodel, is het voor inspecteurs moeilijk om objectieve criteria toe te passen om tot een beoordeling te komen. Zonder een objectieve, externe norm voor kwaliteit, bestaat het risico dat scholen de norm naar hun eigen hand zetten, hetgeen risico's voor de leerlingen kan inhouden.

9. De Inspectie heeft zich ingezet om de samenhang van inspecties te verbeteren, maar het blijft een prioriteit om de beoordelingen van de inspecteurs meer uniform te maken

De Inspectie heeft onlangs uiteenlopende maatregelen getroffen om de inter-beoordelaars betrouwbaarheid van de beoordelingen en rapporten van de inspecteurs te waarborgen. Aangezien vergelijkend onderzoek naar de aanpak van inspecties aantoonde dat dit veelal ontbreekt bij inspectiediensten, is dit een uiterst positieve stap. Voorbeelden van initiatieven zijn de reorganisatie van inspectieteams, de introductie van een kwaliteitsindicatormodel als hulpmiddel bij de beoordeling over hoe de schoolprocessen tot output leiden, en interne leesgroepen om convergentie in de kwaliteitsbeoordelingen van de inspecteurs te creëren. De Inspectie controleert tevens zijn eigen kwaliteit regelmatig via feedback van scholen over het inspectieproces en er is onlangs een functie voor kwaliteitscoördinator bij de Inspectiedienst gecreëerd. Dergelijke initiatieven zijn van cruciaal belang als er geen objectieve criteria voor beoordeling van de kwaliteit van een school bestaan. De beslissing over de kwaliteit van een school is een enigszins holistisch proces, waarbij sterke en zwakke punten worden afgewogen tegen de invloed die zij uitoefenen op de output van een school. De inspecteurs verdienen alle respect voor hun consequente overwegingen van de kwaliteit van een school als geheel, maar de uitdaging blijft dat hun beoordelingen meer uniform gemaakt moeten worden.

10. Gegevensverzameling tijdens inspecties kan de activiteiten omtrent zelfevaluatie van een school bevorderen, maar het inspectiemodel blijft te ver verwijderd van de scholen

Tijdens schoolinspecties verzamelen inspecteurs informatie door middel van klasobservaties, interviews met het schoolmanagement, met individuele en groepen leraren en met leerlingen. De resultaten van zelf-evaluaties in de scholen leveren echter een andere bron van informatie. Dit kan informatie van ieder type zijn: collegiale toetsing, planning en rapportage, discussiegroepen, klasobservaties, vragenlijsten, leerkrachtbeoordelingen, checklists of interviews. De Inspectie kan scholen stimuleren om gebruik te maken van instrumenten voor zelfevaluatie en om inspecteurs meer informatie te leveren tijdens hun inspecties. Er bestaan echter nog altijd uitdagingen om het CIPO-model voor inspectie relevant te houden voor scholen. De kans is groot dat scholen hier alleen aandacht aan besteden wanneer er binnenkort een inspectie zal plaatsvinden. Door de uitgebreidheid van het model worden scholen geadviseerd om hun focus gedurende een bepaalde periode uitsluitend op bepaalde aspecten te richten, waardoor het risico bestaat dat de interne samenhang van het model verloren raakt.

Beleidsaanbevelingen

11. Het gebruik van evaluatie en assessment bevorderen om verbetering te bereiken en professionele ontwikkeling versterken

Het onderzoeksteam van de OESO beveelt het Ministerie van Onderwijs en Vorming aan een evaluatie uit te voeren van alle huidige instrumenten die beschikbaar zijn voor scholen voor hun zelfevaluatie en de verschillende doelen, voordelen en beperkingen van ieder instrument in kaart te brengen, om het gebruik van evaluatie en assessment voor kwaliteitsverbetering te bevorderen. Bij deze ‘inventarisatie’ dient de focus te worden gericht op het vermogen van de instrumenten om de vorderingen van leerlingen te meten en de meerwaarde die de school levert, gegeven de achtergrondkarakteristieken van de leerlingen en eerdere scholing. Het Ministerie van Onderwijs en Vorming dient tegelijkertijd informatie te verspreiden over scholen waar de verschillende instrumenten voor zelfevaluatie effectief worden toegepast om de schoolresultaten te verbeteren. De Pedagogische begeleidingsdiensten dienen te worden aangemoedigd om via hun werk met scholen voorbeelden te verzamelen van goede evaluatiepraktijken (volgens centrale richtlijnen). De Inspectie zou bovendien een thematische inspectie kunnen uitvoeren naar kwesties zoals constructief gebruik van gegevens, effectieve klasobservaties en ontwikkeling van verbeterplannen. Het is belangrijk te blijven investeren in het vermogen van schoolleiders en leraren om methoden voor effectieve evaluatie van de hele school te ontwikkelen en op te volgen bijv. door systematische ontwikkeling van verbeterplannen op basis van hun eigen monitoringinformatie. Dienovereenkomstig wordt een evaluatie van de kwaliteit van de werking van de Pedagogische begeleidingsdiensten, in het bijzonder hun processen voor evaluatie van de kwaliteit van diensten die zij bieden voor ontwikkeling van het beleidsvoerende vermogen van scholen, ten sterkste aanbevolen, aangezien deze ondersteuning van cruciaal belang is voor scholen om hun resultaten te verbeteren.

12. Versterking van de informatiestroom voor gebruik in schoolevaluatie

Er zijn mogelijkheden om het gebruik van informatie (hetzij verzameld op schoolniveau of door de Vlaamse overheid) voor zowel interne als externe schoolevaluaties uit te breiden. Het onderzoeksteam van de OESO is een sterk voorstander van het voorstel om scholen toegang te geven tot informatie in het Data Warehouse. Dit opent de mogelijkheid om het CIPO-model voor inspectie te belichten en kan worden opgenomen in de activiteiten voor zelfevaluatie van scholen, om scholen een benchmark te geven om zich te vergelijken met andere scholen met gelijksoortige context en inputfactoren. Het onderzoeksteam van de OESO merkt op, dat de balansverschuiving in het systeem voor kwaliteitscontrole (bijv. overdracht van de primaire verantwoordelijkheid aan de scholen en de introductie van gedifferentieerde schoolinspecties) de mogelijkheid biedt om informatie omtrent prestaties van scholen te vereisen. Momenteel ontbreekt het

de Inspectie aan belangrijke informatie over het output-gedeelte van het CIPPO-inspectiemodel, aangezien geen regelmatige informatie wordt verkregen omtrent de prestatie van scholen als basis voor de risicobeoordeling. Dienovereenkomstig lijkt er een urgente behoefte te bestaan aan een protocol, waarbij scholen jaarlijks specifieke gegevens over de prestaties van leerlingen leveren die afkomstig zijn uit de door de school gekozen monitoringsystemen. Het onderzoeksteam van de OESO wijst tevens op de essentiële rol van objectieve prestatiegegevens om kansengelijkheid in een onderwijsstelsel te monitoren en raadt de autoriteiten aan om manieren te zoeken om meer informatie te verzamelen ter ondersteuning van schoolevaluatie.

13. Verder verduidelijken van algemene gedeelde doelen en verwachtingen om uitmuntendheid en verbetering te bevorderen

Het is van cruciaal belang dat alle scholen een duidelijk inzicht hebben in het prestatieniveau dat kan worden bereikt door de meest succesvolle scholen en dat zij in staat zijn nauwkeurig te evalueren hoe hun prestatie hiermee in vergelijking staat. Alleen dan kan met schoolevaluatie een effectieve kwaliteitsverbetering worden bereikt over de hele breedte van het onderwijsstelsel. Hiertoe zou het Ministerie van Onderwijs en Vorming, samen met de kern belanghebbenden, de mogelijkheid kunnen onderzoeken voor het ontwikkelen van een set duidelijkere criteria waarmee voor ieder vakgebied de gemiddelde vorderingen in het leertraject van leerlingen wordt beschreven. Aan de hand van assessments van deze vorderingen kunnen verschillende bekwaamheidsniveaus worden geïdentificeerd en wordt een meting verkregen van de vorderingen in leerlingprestaties, waarbij de nadruk wordt gelegd op de verbeteringen van de leerlingen, en niet alleen op het feit of ze al dan niet de minimumstandaarden hebben behaald. De ontwikkeling van beoordelingscriteria en voorbeelden die de prestatie op verschillende niveaus van bekwaamheid illustreren, helpen scholen op hun beurt bij hun dagelijkse assessment en evaluatiewerk. Deze instrumenten kunnen worden gebruikt om bijvoorbeeld te definiëren wat bijdraagt tot voldoende, goed en uitstekend werk en stellen leraren in staat om duidelijke criteria voor assessment en definities van kwaliteit op te stellen. Deze niet-verplichte hulpbronnen voor leraren kunnen de ambities verhogen en leggen de focus op uitmuntendheid en continue verbetering.

14. De consistentie en samenhang van de verschillende elementen van schoolevaluatie versterken

De Vlaamse aanpak, met enerzijds de inspecties en anderzijds de verantwoordelijkheid van de scholen om hun kwaliteit en verbeteringen te verzekeren, kan vermijden dat men overmatig afhankelijk is van interne of externe evaluatie. Er bestaat echter een behoefte aan een betere integratie van zelfevaluatie en inspectie. In het bijzonder dienen de doelen, indicatoren en criteria die voor zowel inspecties als zelfevaluatie worden gebruikt, voldoende overeenkomsten te vertonen. Dit creëert een algemeen begrip van de prioriteiten en hoofdfactoren die van invloed zijn op een hoge kwaliteit van leren en lesgeven. Als de prioriteiten van evaluatie niet duidelijk zijn, bestaat het risico dat scholen alleen activiteiten voor zelfevaluatie ontwikkelen om tijdens inspecties aan de vereisten voor externe verantwoording te voldoen. Zo kan bijvoorbeeld gesteld worden dat de kwaliteit van leren en lesgeven de belangrijkste focus is voor inspectie en zelfevaluatie. Aangezien de schoolevaluatie en leerkrachtbeoordeling beiden als doel hebben de kwaliteit te waarborgen en leerlingprestaties te verbeteren, zou een verhoging van de synergieën tussen deze vormen van evaluatie enorme voordelen kunnen opleveren. Dit duidt erop dat monitoring van de kwaliteit van lesgeven en leren deel uit zou moeten maken van schoolevaluatie, mogelijk met inbegrip van de externe validatie van schoolprocessen ter beoordeling van de leraren (waar zo nodig de directeur van de school verantwoordelijk voor wordt gemaakt), en dat in de processen voor schoolontwikkeling moet worden gekeken naar de evaluatie van onderwijspraktijk. In de context van zelfevaluatie van scholen is het eveneens belangrijk om de centrale positie van de evaluatie van de onderwijskwaliteit en de feedback aan de afzonderlijke leraren te waarborgen. Inspecteurs zouden bovendien baat hebben bij systematische toegang tot documentatie over de beoordelingen van de schoolleider.

15. De sleutelrol van schoolleiders in zelfevaluatie erkennen en hun beleidsvoerend vermogen versterken

De kwaliteit van de zelfevaluatie van scholen is in grote mate afhankelijk van de kwaliteit van de schoolleiders en hun vermogen om een effectief beleid voor verbetering van de school op te stellen. Om de status van zelfevaluatie te verhogen, kan het Ministerie van Onderwijs en Vorming in samenwerking met professionele verenigingen voor schoolleiders een algemene set van competenties voor schoolleiderschap ontwikkelen, met o.a. competenties voor zelfevaluatie en beleidsvoering als onderdeel van het streven naar schoolverbetering. Door daarbij een senior functie van “evaluatiecoördinator” te creëren in iedere school, wordt het belang van activiteiten voor zelfevaluatie sterker belicht. De hoofdtaken voor deze functie kunnen het volgende omvatten: samenstellen van een evaluatieplan in samenwerking met het schoolhoofd, het identificeren van en adviseren over instrumenten voor zelfevaluatie, toezicht houden op het gebruik hiervan, het verzamelen en analyseren van de gegevens en hun interpretatie en gebruik beschikbaar maken voor de schoolmedewerkers. Er bestaat tevens ruimte voor providers om samen te werken aan fijnere afstemming van leiderschapstraining, op basis van onderzoek en voorbeelden van succesvolle schoolleiders met een sterk beleidsvoerend vermogen, met mogelijkheden om het gebruik, de analyse en de interpretatie van verschillende soorten (kwalitatieve en kwantitatieve) gegevens te oefenen. Het Ministerie van Onderwijs en Vorming kan eveneens in overweging nemen een project te financieren om samen met de betrokkenen de specifieke competenties op vlak van evaluatie en onderzoek te identificeren die in verband staan met effectieve pedagogie en schoolkwaliteit en die schoolleiders moeten ontwikkelen, en om hier voor de nodige competentieontwikkeling te voorzien.

16. Ervoor zorgen dat de focus van schoolevaluatie gericht is op de kwaliteit van lesgeven en de professionele ontwikkeling bevordert

Het is van kritiek belang om de samenhang tussen de zelfevaluatie van de school en de kwaliteit van het lesgeven te versterken. De focus van leerkrachtbeoordeling dient te worden verruimd door functieomschrijvingen uit te breiden met de toepasselijke aspecten van zelfevaluatie van de school, bijv. de leerkrachtcompetenties als lid van het schoolteam en als vernieuwers en onderzoekers, onder andere. Klasobservaties dienen een voorname rol te spelen bij de leerkrachtbeoordeling en feedback. Tevens kunnen leraren op meer systematische wijze leerlingen vragen feedback over hun lessen te geven. Daarnaast dienen de resultaten van leerkrachtbeoordelingen te zijn gekoppeld aan zowel de zelfevaluatie als het plan voor professionele ontwikkeling van de school. Zo ontstaat er een sterker gevoel van samenhang in het proces en wordt de connectie hiervan voor leraren versterkt.

Leraren hebben behoefte aan meer ondersteuning, zowel in hun initiële opleiding als bij hun verdere professionele ontwikkeling, om hun competenties als onderzoekers en vernieuwers te ontwikkelen en om effectieve gegevensgebruikers te worden.

Door toegang tot onderzoek omtrent effectieve pedagogie en effectief onderwijs, krijgen leraren een beter inzicht in wat een goede school is en wat het betekent om deel uit te maken van een professionele leer-gemeenschap, een school waar samenwerkend onderzoek en gebruik van gegevens voor verbetering van de hele school de norm is. Door nauwere samenwerking tussen de Pedagogische begeleidingsdiensten van de verschillende netwerken, voortbouwend op elkaars ervaring en expertise, ontstaat een meer samenhangend en consistent aanbod. Daarbij zou het belang van onderzoek verder kunnen worden belicht door middel van een centrale subsidie ter bevordering van samenwerkingsprojecten voor onderzoek door leraren, gesteund door universiteiten.

17. Collegiale praktijk zowel binnen als buiten scholen uitbreiden

Het OESO-onderzoeksteam ziet aanzienlijke mogelijkheden voor de uitbreiding van collegiale praktijk, zowel binnen als tussen scholen. De teams van leraren van een school kunnen nauwer samenwerken. Groepswerk door leraren kan worden gestimuleerd en aangemoedigd door middel van gezamenlijke actieonderzoeksprojecten, waarbij leraren aan de hand van gegevens een probleem identificeren en doorgronden, en door meer mogelijkheden voor collegiale observatie. Dit hoeft niet verplicht te worden, maar moet worden aangemoedigd. De standaarden voor leiderschap in een aantal landen belichten nu tevens

het belang van netwerken en samenwerkingsverbanden tussen scholen. Er zijn nieuwe en opkomende voorbeelden van netwerken of gemeenschappen die projecten en andere initiatieven ontwikkelen, gericht op collegiale bezoeken of peer reviews tussen scholen. Verdere ontwikkeling en coördinatie van dergelijke activiteiten door het bestuur van scholen, Pedagogische begeleidingsdiensten, gemeentelijke afdelingen voor onderwijs en universiteiten wordt aanbevolen om voorbeelden van goede praktijken in peer reviews onder scholen te begrijpen en definiëren. Een kritische vriendschap ontstaat niet per ongeluk. Dit vereist o.a. ontwikkeling van vaardigheden in observatie en evaluatie, en van professionele dialoog, zoals o.a. luisteren en feedback geven. Ook vertrouwen moet worden ontwikkeld. Er zijn scholen wiens beleidsvoerend vermogen sterker is en er kan worden gekeken naar manieren om de medewerkers van deze scholen te betrekken in ondersteuning en training van collega's in andere scholen.

18. De criteria voor inspectiebeoordelingen over de kwaliteit van onderwijs verduidelijken

Volgens het onderzoeksteam van de OESO dienen er duidelijke criteria te worden gedefinieerd voor de componenten van ieder van de drie pijlers van kwaliteitsonderwijs: de regels en voorschriften respecteren; kwaliteitsborging; en het vermogen een goed beleid op te stellen. Dit stelt de Inspectie in staat om scholen een duidelijk gegronde beoordeling te geven over hun sterke en zwakke punten, het gebruik van kwaliteitsborging te promoten en de ontwikkeling van beleidsvoerend vermogen te promoten. De Inspectie dient operationele beschrijvingen van de kwaliteitscriteria op te stellen en scores of labels (bijv. uitmuntend, goed, redelijk, zwak) te gebruiken voor het evalueren van de criteria. Dergelijke verduidelijkingen maken het makkelijker om transparant te zijn over het 'gewicht' dat ieder van de inspectiecriteria uitoefent in de vorming van een beoordeling over de schoolkwaliteit. Dit zal uiterst nuttig zijn voor verdere verduidelijking dat het vermogen voor zelfevaluatie van een school een kerncomponent is van de kwaliteit van zijn onderwijs. Scholen die een hoge kwaliteit van zelfevaluatie ontwikkelen, zullen hun hoge prestaties beter kunnen handhaven en op actuele en opkomende problemen kunnen reageren. Tevens bevinden ze zich in een betere positie om zwakke punten te identificeren en te werken aan continue verbetering. Als de Inspectie net zoveel aandacht besteedt aan de zelfevaluatie van scholen en hun beleidsvoerend vermogen als aan de uiteindelijke outputs, wordt scholen een incentive geboden om de uitvoer van zelfevaluatie onderdeel te maken van hun normale werk.

19. Verdere verbetering van de inter-beoordelaars betrouwbaarheid van de inspectierapporten

De standaardmethode voor inspectiediensten om de inter-beoordelaars betrouwbaarheid te verbeteren, is te zorgen voor een algemene aanpak van inspectie via training (zowel tijdens de introductie als in latere fases van de loopbaan van de inspecteur). Daarnaast kan de inter-beoordelaars betrouwbaarheid worden verbeterd door het aantal scholen dat voor een inspectie moet worden doorgelicht, te verhogen (bijv. door scholen die tot hetzelfde bestuur behoren, samen te voegen). Een andere maatregel die kan worden getroffen, is het verhogen van het aantal inspecteurs dat de beoordeling geeft, bijvoorbeeld door regelmatig dubbele observaties en beoordelingen van lesperiodes uit te voeren, de resultaten te analyseren en te koppelen aan specifieke training voor inspecteurs. Beide elementen zijn aanwezig in de rapporten voor pedagogische groepen van scholen, die sinds kort door de Inspectie worden geproduceerd. Andere inspectiestrategieën ter verbetering van de inter-beoordelaars betrouwbaarheid van de inspectierapporten omvatten: continue rotatie van de groepen inspecteurs en personen, sessies met case-besprekingen en case-analyse, videotraining over interpretaties van observaties. Door duidelijke criteria te ontwikkelen wordt het tevens mogelijk trends en typische patronen in de scores die door inspecteurs worden toegekend, te analyseren. Uiteraard wordt de convergentie van de beoordelingen van inspecteurs tevens verbeterd door regelmatige vergaderingen met de hele groep inspecteurs te houden.

20. Regelmatige en betekenisvolle feedback leveren aan scholen over de kern indicatoren van het CIPO-inspectiemodel

Het OESO-onderzoeksteam stelt voor dat de Inspectie alle mogelijke middelen gebruikt om zijn normen voor onderwijskwaliteit te communiceren, om zo een bijdrage te leveren aan een kwaliteitscultuur in onderwijs (zonder deze te bepalen). Scholen dienen regelmatig informatie van het Data Warehouse van het Ministerie van Onderwijs en Vorming over het CIPO-inspectiemodel te ontvangen, om het begrip en het gebruik van het CIPO-inspectiemodel door scholen tijdens een inspectie, maar ook in de jaren tussen inspecties, te verbeteren. De Inspectie kan tevens met de scholen samen een gemeenschappelijke taal opbouwen voor kwaliteit en evaluatie. Het CIPO-inspectiemodel blijft voor vele scholen abstract. Als resultaat is het onwaarschijnlijk dat de processen voor zelfevaluatie en externe evaluatie goed zijn uitgelijnd en wederzijds bekrachtigd worden. Het CIPO-inspectiemodel is zeer uitgebreid en beslaat de belangrijke dimensies van effectieve schoolpraktijken, maar de gebruikte taal is vrij technisch en ver verwijderd van het normale taalgebruik van leraren wanneer over leren en de prestaties van hun leerlingen wordt gesproken. Er bestaat een behoefte aan nauwere samenwerking van de Inspectie met de scholen over het gebruik van het model en de gebruikte indicatoren en criteria voor kwaliteit.

21. Manieren zoeken om het openbaar gebruik van inspectieresultaten te verbeteren

Een manier om het openbaar gebruik van inspectieresultaten te stimuleren, is door de taal van schoolevaluaties te vereenvoudigen en voor een breder publiek begrijpelijk te maken. Naast de korte samenvatting voor ouders, die vooraan in ieder inspectierapport wordt gegeven, kunnen er kleine kwaliteitsgrafieken worden opgenomen om een visuele (in plaats van alleen verbale) schets te geven van de kwaliteit van de school. Tevens zou de Inspectie op een specifieke website informatie voor een breder publiek kunnen opnemen, waar over scholen duidelijke informatie wordt gegeven zonder enige verwijzing naar de inspectiecriteria of -normen. De Inspectie zou het model van rapporten over groepen van scholen verder kunnen uitbreiden. Dit is een van de manieren om te voldoen aan de stijgende behoefte aan vergelijking door middel van het groeperen van inspectierapporten, zodat meer informatie beschikbaar is voor scholen en ouders. De Inspectie zou strategieën kunnen overwegen om hierop voort te bouwen, om zo tevens rapporten te tonen voor groepen goede en uitmuntende scholen: om te tonen welk beleid deze scholen implementeren en welke processen voor schoolverbetering ze voeren.

ANNEX A: HET ONDERZOEK VAN DE OESO NAAR KADERS VOOR EVALUATIE EN ASSESSMENT TER VERBETERING VAN SCHOOLRESULTATEN

Het onderzoek van de OESO naar kaders voor evaluatie en assessment ter verbetering van schoolresultaten is ontwikkeld in reactie op de sterke interesse in kwesties inzake evaluatie en assessment op landelijke en internationale niveaus. Er wordt een beschrijving van het ontwerp, de uitvoering en het gebruik van procedures voor assessment en evaluatie in de landen gegeven, een analyse van de sterke en zwakke punten van de verschillende mogelijkheden en aanbevelingen voor verbetering. Hierbij wordt dieper ingegaan op de verschillende componenten van de kaders voor assessment en evaluatie die de landen gebruiken om de resultaten van leerlingen te verbeteren. Deze omvatten assessment van leerlingen, beoordeling van leraren, schoolevaluatie en evaluatie van het systeem. Het onderzoek richt zich op lager en secundair onderwijs.ⁱ

Het onderzoek heeft als hoofddoel te onderzoeken hoe systemen voor evaluatie en assessment kunnen worden toegepast om de kwaliteit, kansengelijkheid en efficiëntie van schoolonderwijs te verbeteren.ⁱⁱ Het onderzoek richt zich op vijf hoofdgebieden voor analyse: (i) ontwikkeling van een systeemrelevant raamwerk voor evaluatie en assessment; (ii) de effectiviteit van evaluatie- en assessmentprocedures waarborgen; (iii) ontwikkeling van vaardigheden voor evaluatie en het gebruik van feedback; (iv) optimaal gebruikmaken van de resultaten van evaluaties; en (v) implementatie van de beleidsregels voor evaluatie en assessment.

Bij het onderzoek zijn drieëntwintig landen actief betrokken. Deze bestrijken een breed scala van economische en maatschappelijke contexten en tonen uiteenlopende mogelijkheden voor evaluatie en assessment in scholenstelsels. Hierdoor wordt het mogelijk een vergelijkend perspectief te geven van de belangrijke beleidskwesties. Alle landen produceren een gedetailleerd achtergrondrapport volgens een reeks standaardrichtlijnen. De landen kunnen ook kiezen voor een gedetailleerd onderzoek, dat door een team van leden van het OESO-secretariaat en externe deskundigen wordt uitgevoerd. Twaalf OESO-landen hebben gekozen voor een landonderzoek. Het uiteindelijke vergelijkende rapport van het OESO-onderzoek, waarin de informatie van alle landen wordt samengevoegd, wordt in 2012 voltooid.

Het project staat onder toezicht van de Group of National Experts on Evaluation and Assessment, een sub-orgaan van het OECD Education Policy Committee, dat richting geeft aan de methoden, timing en principes van het onderzoek. Meer informatie is beschikbaar op de website die voor het onderzoek is opgezet: www.oecd.org/edu/evaluationpolicy

i Het onderzoek breidt zich niet uit tot peuter- en kleuteronderwijs en –zorg, leeropleidingen binnen beroepsopleidingen en –training en volwassenonderwijs.

ii De doelstellingen, opzet en scope van het project zijn uiteengezet in het OECD 2009 document genaamd “OECD Review on Evaluation and Assessment Frameworks for Improving School Outcomes: Design and Implementation Plan for the Review”, dat beschikbaar is op de website www.oecd.org/edu/evaluationpolicy.

ANNEX B: PROGRAMMA VAN HET OESO-BEZOEK

Datum		Bezochte organisatie/actoren
25/01/2011	VM	Koepels en pedagogische begeleidingsdiensten
		Overlegplatform Lokaal Flankerend Onderwijsbeleid
		Agentschap voor Kwaliteitszorg in Onderwijs & Vorming
	Lunch	Auteurs van het Vlaams achtergrondrapport (Universiteit Antwerpen)
	NM	Onderwijsinspectie
		Departement Onderwijs en Vorming
		Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel Pascal Smet
26/01/2011	VM	Koninklijk Atheneum Etterbeek
	Lunch	Vertegenwoordigers van de koepels
	NM	Onderwijsvakbonden
		Verenigingen van directeurs
27/01/2011	VM	Stedelijke Basisschool De Evenaar Antwerpen
		Stad Antwerpen
	NM	PITO Stabroek
28/01/2011	VM	Basisschool De Letterboom Vilvoorde
	NM	Ouderkoepels
		Vlaamse Scholierenkoepel
		Vlaamse Gemeenschapscommissie
31/01/2011	VM	Groene School Anderlecht
	NM	Sint-Carolus Sint-Niklaas
		Stad Sint-Niklaas
01/02/2011	VM	Lerarenopleidingen
	NM	Onderzoekers van Vlaamse universiteiten
		Demonstratie van schoolfeedback systeem
		Voorstelling van eerste conclusies door het OESO-onderzoeksteam

ANNEX C: SAMENSTELLING VAN HET OESO-ONDERZOEKSTEAM

Professor Louise Stoll (PhD) is voormalig voorzitter van het International Congress for School Effectiveness and School Improvement, parttime professor aan het London Centre for Leadership in Learning bij het Institute of Education (onderwijsinstituut) van de Universiteit van Londen en internationaal onderzoeker en adviseur. Tot juni 2003 werkte ze als Professor in Education aan de Universiteit van Bath, Engeland. Voor die tijd werkte Louise als onderwijzeres en onderzoeker in de binnenstad van Londen, was ze onderzoeksdirectrice bij de Halton Board of Education in Ontario, waar zij aan het Effective Schools Project werkte, en was ze Co-ordinating Director bij het International School Effectiveness and Improvement Centre van het Institute of Education. Gedurende 30 jaar van onderzoek en ontwikkeling in Engeland en internationaal heeft zij onderzocht hoe scholen, schooldistricten en landelijke stelsels effectieve schoolverbeteringen bevorderden en capaciteit creëren, met speciale nadruk op leiderschap en ontwikkeling van professionele leergemeenschappen. Tevens is zij geïnteresseerd in de wijze waarop practitioners met onderzoek en gegevens werken. Ze is auteur en redactrice van talloze publicaties, artikelen en hoofdstukken over schoolverbetering en het creëren van leervermogen.

Marian Hulshof is programmacoördinator bij Onderzoek en Ontwikkeling voor de Nederlandse Inspectie van het Onderwijs. Huidige thema's omvatten transparantie, informatieuitwisseling tussen ouders en de inspectiedienst, verantwoordelijkheid, bestuur, effecten van inspecties en strategische ontwikkeling van de inspectiedienst, en internationale aspecten van evaluatie en inspectie binnen en buiten de inspectiedienst (zoals de OECD Group of national experts on Evaluation and Assessment). Ze werkt sinds 2001 bij de Inspectie van het Onderwijs en coördineerde voordien de onderzoeken naar informatie omtrent kwaliteit van hoger onderwijs, van beroepsopleidingen en training (overgang van middelbaar onderwijs naar beroepsopleiding en training, risicodetectie in particuliere instellingen). Van 1983-2001 werkte ze als senior researcher bij IOWO (Institute for Research on Higher Education), een onafhankelijk onderwijsadviesbureau gelieerd aan de Radboud Universiteit Nijmegen. Zij voerde o.a. onderzoek uit naar leerpsychologie (motivatie, attributietheorie) en beleidsonderzoek voor hoger onderwijs (vernieuwing, informatie omtrent de kwaliteit van hoger onderwijs op basis van visitatierapporten).

Deborah Nusche, is een Duitse beleidsanaliste bij het OECD Directorate for Education. Momenteel werkt ze aan het OESO-onderzoek naar kaders voor evaluatie en assessment ter verbetering van schoolresultaten. Ze heeft tevens bij de OESO meegewerkt aan het onderzoek "Thematic Review of Migrant Education and the Improving School Leadership". Ze leidde bezoeken voor landonderzoek omtrent onderwijs aan migranten en nam deel aan casestudy-bezoeken over schoolleiderschap in verschillende landen. Ze was medeopsteller van de rapporten "Closing the Gap for Immigrant Students" (2010) en "Improving School Leadership" (2008) van de OESO. Voor die tijd deed ze ervaring op bij UNESCO en de Wereldbank en behaalde een M.A. in International Affairs aan Sciences Po in Parijs.

Claire Shewbridge is een Britse analiste bij de OECD Directorate for Education en werkt momenteel aan het OESO-onderzoek naar kaders voor evaluatie en assessment ter verbetering van schoolresultaten. Hiervoor werkte ze aan het OESO-onderzoek voor onderwijs aan migranten en richtte zich op landspecifieke analyse voor Nederland, Oostenrijk en Noorwegen. Ze is tevens medeopsteller van het OESO-rapport "Closing the Gap for Immigrant Students" (2010).

Claire coördineerde gedurende vijf jaar de serie thematische rapporten van PISA, waaronder de rapporten omtrent het gebruik van computers door leerlingen, successen en uitdagingen van leerlingen van buitenlandse afkomst, de vaardigheden van leerlingen in algemene probleemoplossing en wiskunde en een focus op hoogpresterende leerlingen.

Ze leidde tevens de analyse van de attitudes van leerlingen ten opzichte van wetenschappen en het milieu in het PISA-onderzoek van 2006. Haar eerdere statistische werk voor de OESO omvatte o.a. de indicatoren in Education at a Glance, de OECD Employment Outlook en het jaarrapport van het Development Assistance Committee van de OESO. Ze coördineerde het onderzoek en fungeerde als *Rapporteur* voor het onderzoeksteam van de OESO.

Verantwoordelijke uitgever

Departement Onderwijs en Vorming
Micheline Scheys, Secretaris-Generaal

Vertaling

Bruijn Translations

Vormgeving

Departement Diensten voor het Algemeen Regeringsbeleid
Afdeling Communicatie
Suzie Favere

Druk

Departement Bestuurszaken
Afdeling Facilitair Management
Digitale Drukkerij

Depotnummer

D/2011/3241/326

Uitgave

December 2011

